

Folkhälsorådet
Töreboda
Verksamhetsberättelse
2016

Inledning

Folkhälsorådet i Töreboda bedrivs i samverkan mellan Töreboda kommun och Västra Götalandsregionen, Hälsa- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg. Samverkan regleras i ett avtal vars syfte är att utveckla folkhälsoarbetet. Hälsa- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg antog 2010 ett mål om att ” Skaraborg ska ha bäst hälsa 2020” kopplat till detta mål antogs även en strategisk folkhälsoplan med en konkret beskrivning av hur nämnd och kommun skulle arbeta tillsammans. Under 2016 har Hälsa- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg givit ytterligare uppdrag till Folkhälsoenheten Skaraborg med utgångspunkt ifrån den strategiska folkhälsoplanen.

Töreboda kommun antog utmaningen om att ” Skaraborg skulle ha bäst hälsa 2020” och har antagit ett fullmäktigemål som bygger på nämndens mål samt ett antal indikatorer för uppföljning. Målet lyder enligt följande; *I Töreboda kommun skapas förutsättningar för livsvillkor som stimulerar till såväl psykiskt som fysiskt välbefinnande liksom sunda matvanor.* Åtagandena som är kopplade till målet och som ska följas upp i Stratsys presenteras nedan; **Andel personer som upplever psykiskt välbefinnande ökar, andelen personer som upplever förbättrat självskattat hälsotillstånd ökar, bruket av tobak, alkohol och narkotika hos ungdomar minskar samt att antalet individer med fetma minskar.** Dessa åtaganden är kopplade till ett antal styrmått som lyder enligt följande; **andel individer med fetma minskar med fyra procent jämfört med tidigare mätning, användandet av narkotika minskar med två procent jämfört med tidigare mätning, användandet av alkohol minskar med två procent jämfört med tidigare mätning.**

Folkhälsorådets roll är att stötta, utveckla och samordna folkhälsoarbetet och arbeta i enlighet med de prioriterade områdena. Det ska integreras i Västragötalandsregionens verksamheter samt i Töreboda kommuns verksamhet. För att nå målet bedrivs arbetet även i samverkan med studieförbund, ideella organisationer samt företag.

I rådet finns kommunledningens politiker och tjänstemän samt Västragötalandsregionens politiker från Hälsa- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg samt primärvård och tandvård. I föreliggande uppföljning redogörs för de områden som Folkhälsorådet under året initierat och utvecklat tillsammans med verksamheterna utifrån fullmäktigemålet, se folkhälsoplan 2016-2018.

Törebodas folkhälsoråd

Folkhälsorådet i Töreboda inordnas direkt under kommunstyrelsen. Ledamöterna representerar Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden, ordförande i samtliga utskott i kommunen samt två av de gemensamma MTG nämnderna, dvs Miljö och byggnadsnämnden samt Tekniska nämnden. Rådet består även av kommunens ledande tjänstemän samt tjänstemän inom primärvård och tandvård. Sammansättning under året såg ut på följande sätt:

Ledamöter; Bengt Sjöberg, Kommunstyrelsens ordförande tillika ordförande
Roland Wanner, vice ordförande, Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden
Iowan Hedendahl Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden.
Lars-Åke Bergman, utvecklingsutskottet
Marianne Asp Henrysson utbildning- och kulturutskottet
Anne-Charlotte Karlsson, Utbildning- och kulturutskottet
Mikael Faleke, Vård och omsorgsutskottet
Hans Thorsell, Vård och omsorgsutskottet
Göran Johansson, Miljö och byggnadsnämnden
Johan Jacobsson, Tekniska nämnden

Tjänstemän; Tommy Sandberg/ Per-Ola Hedberg, kommunchef
Per-Ola Hedberg/ Sandra Säljö, socialchef
Marita Friborg, barn och utbildningschef
Przem Skorupka, vårdcentralchef
Lars Jönsson, tandvårdschef
Pia Gustavsson, folkhälsoplanerare

För att nå målet *Bäst hälsa i Skaraborg 2020* arbetade vi med följande prioriterade områden i enlighet med Folkhälsoplan 2016

➤ **Skapa en trygg och hälsofrämjande miljö**

Miljön ska syfta till att långsiktigt främja elevernas fysiska och psykiska hälsa, 100 000:- (förbrukat ca 96 890:-)

➤ **Föräldrastöd**

Vi arbetar utifrån den nationella strategin för utvecklat föräldrastöd ”*En vinst för alla*” som regeringen tog fram 2009 , 25 000:- (Förbrukat ca 20 000:-)

➤ **ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak)**

Stödja utvecklingen av det alkohol, narkotika, tobaks och dopning förebyggande arbetet. **Vi arbetar utifrån den** nationella ANTD strategin som regeringen presenterade under 2011 och som reviderades under 2015., 75 000:- (förbrukat ca 100 000:-)

➤ **Utveckla den offentliga måltiden** utifrån den vision och policy som kommunen antagit.

Vi samverkar med Västra Götalands nätverk **Skolmatsakademin**. Arbetet bygger på implementera visionen och policyn samt utforma handlingsplaner tillsammans respektive verksamhet. Vi arbetar även tillsammans med nätverket **KNÖS** ”*Kostnätverk Östra Skaraborg är ett nätverk för kunskapsutbyte som består av folkhälsoplanerare och kostchefer i Mariestad, Töreboda, Tibro, Skövde och Hjos kommuner. Samtliga Kommuner är med i Skolmatsakademin i Västra Götalandsregionen.*”, 50 000:- (förbrukat ca 45 000:-)

➤ **Utveckla det brottsförebyggande arbetet** med utgångspunkt från det samverkansavtal som kommun och polis gemensamt har arbetat fram för 2016-2018, 21 890:- (förbrukat ca 10 000 :-)

Eftersom arbetsområdena och åtagandena går in i vartannat så går det inte att redogöra på ett specifik och exakt sätt gällande hur mycket budgetmedel som förbrukats inom respektive område.

Viktiga händelser och utveckling under året

Vi har skapat förutsättningar för samtliga ungdomar i åk 9-2 möjlighet att feriearbeta. Arbeta och dialog gällande utveckling av arbetet med våld i nära relation. Vi har påbörjat dialog samt sökt budgetmedel för att tillsammans med mödravård, barnhälsovård samt Skövde kommunarbeta med stärkt föräldraskap. På Skaraborgsnivå fortsätter arbetet med fullföljda studier och FIL (fullföljda studier genom inkluderande lärande) projektet. På Skaraborgsnivå har vi påbörjat en kartläggning av ett ev gemensamt arbete gällande tandvård, psykisk hälsa samt fetma. Detta med utgångspunkt att vi (Folkhälsoenheten Skaraborg och Skaraborgs kommunalförbund gemensamt tog fram en modell för ett fortsatt gemensamt arbete gällande något av dessa områden) Vi har fått budgetmedel från Folkhälsokommittén för att fortsätta att implementera det suicidpreventiva arbetet tillsammans med suicidprevention i Väst. Familjecentralens personal har deltagit i projektet gällande kompetenshöjning tillsammans med sex andra kommuner i Skaraborg. Budgetmedel för detta avsattes från Östra hälso-och sjukvårdsnämnden. De har även deltagit i utbildning gällande föräldrastödprogrammet ABC samt gått på föreläsning gällande ” bråkiga barn”

Uppföljning mål

Åtagande:

Andel personer som upplever psykiskt välbefinnande ökar

Vi arbetar tillsammans med Suicidprevention i Väst för att implementera det Suicidpreventiva arbetet i Kommunens samt Västra götalandregionens verksamheter. Vi har arbetat tillsammans med Utväg genom att utbilda LSS personal inom *schyssta relationer* och övergripande föreläsningar inom området våld i nära relation. En påbörjad dialog gällande arbete med förstärkt föräldraskap i form av utökade hembesök. Ett förebyggande arbete gällande organisationen kring särskilt sårbara familjer i enlighet med (SUF-samverkan, utveckling och föräldraskap). Familjecentralen i Töreboda har som en av sju kommuner i Skaraborg har deltagit i projektet kring kompetenshöjning för personalen..

Åtagande:

Andelen personer som upplever förbättrat självskattat hälsotillstånd ökar

Att erbjuda samtliga ungdomar i åk 9-2 feriearbeten. Utveckling och upprustning av lekplatserna i kommunen. Klienterna inom LSS verksamheten har fått arbeta med sexualitet och relationer via handledarna som har fått utbildning. Familjecentralen har utvecklat arbetet med Fredagsgruppen och har under året arbetat med tema som relationer och mat. Dietist, familjerådgivning, Utväg, skolsköterska mfl har deltagit i arbetet. Familjecentralens personal har utbildats i föräldrastödsprogrammet ABC och har under året genomfört pilotgrupper.

Åtagande:

Bruket av tobak, alkohol och narkotika hos ungdomar minskar

Skapat förutsättningar för feriearbeten. En Can (Centralförbundet för alkohol och narkotika) enkät genomfördes i åk 9 och åk 2 under våren 2016, resultatet kommer att presenteras och diskuteras under våren 2017. Vi arbetar vidare på Skaraborgsövergripande nivå med " Ett dopingfritt Skaraborg" och under 2017 kommer det att ansökas om budgetmedel för att kunna genomföra gemensamma dopingtester över hela Skaraborg. Skola och socialtjänst kommer gemensamt att anställa personal som kommer att finnas skolan för eleverna samt även utanför skoltid vid behov ” fältare”.

Framtiden

Matmöten tillsammans med studieförbunden. Bland annat ett gemensamt arbete med AMU, dietist och studieförbunden. Kompetenshöjning av förskolepersonal, familjestöd, familjecentral samt mödravårdcentralpersonal och barnhälsovårdens personal inom områdena sexuella övergrepp, våld i nära relation och religionskunskap. Kompetenshöjning hos nyckelpersoner inom AMU för vårt eventuella arbete med en utsatt målgrupp. En presentation av Skolmatsenkäten som gjordes under hösten 2016 (tidigare 2010, 2013). Kompetenshöjning hos LSS personal gällande alkohol och droger. Vi kommer att påbörja arbetet med *sårbara föräldrar*. Vi har påbörjat ett skaraborgsövergripande kartläggning av psykisk hälsa.

Folkhälsorådet i Töreboda
 Tertialrapport per 20161231

Budget år 2016

HSN Östra	135 945
Töreboda kommun	135 945
Summa	271 890

Aktivitet/Projekt	Budget	Förbrukat tom 20160430	Förbrukat tom 20160831	Förbrukat 20161231	Återstående Avvikelse
ÖVERGRIPANDE FOLKHÄLSOARBETE	271 890	43 590	76 090	256 590	15 300
TOTALT	271 890	43 590	76 090	256 590	15 300

